

Zivsaimniecības pamati

Nozveja un galvenās rūpnieciskās zivis Baltijas jūrā un Latvijā

- 1. Jūras zveja:**
 - Specializēta zveja
 - Neliels sugu skaits
 - Dominē aktīvie zvejas rīki
- 2. Zveja jūras piekrastē:**
- 3. Zveja iekšējos ūdeņos:**
 - Jaukta zveja
 - Ievērojami vairāk sugu
 - Dominē pasīvie zvejas rīki
 - Jūras piekrastē salīdzinoši liels īpatsvars diadromajām zivīm
- 4. Amatierzveja**

Zivsaimniecības pamati

Nozvejas un galvenās rūpnieciskās zivis Baltijas jūrā

Jūras zivis:
 Renģe, brētliņa, menca
 Plekstveidīgās - plekste, jūras zeltaplekste, gludā limanda, akmeņplekste, gludais rombs
 Pārējās: vējzivis, makrele, merlangas, saida, pikša u.c.

Diadromās zivis:
 Lasis, taimiņš siģa, repsis, zutis, nēģis

Saldūdens sugas:
 Karpveidīgās – rauda, plaudis, ālants, vimba u.c.
 Asarveidīgās: zandarts, asaris

Zivju nozvejas Baltijas jūrā

Zivsaimniecības pamati

Nozvejas un galvenās rūpnieciskās zivis Baltijas jūrā

Jūras zivis:
 Renģe, brētliņa, menca
 Plekstveidīgās - plekste, jūras zeltaplekste, gludā limanda, akmeņplekste, gludais rombs
 Pārējās: vējzivis, makrele, merlangas, saida, pikša u.c.

Diadromās zivis:
 Lasis, taimiņš siģa, repsis, zutis, nēģis

Saldūdens sugas:
 Karpveidīgās – rauda, plaudis, ālants, vimba u.c.
 Asarveidīgās: zandarts, asaris


Baltisko un pelagisko zivju nozveja Baltijas jūrā

Zivsaimniecības pamati

ICES zvejas rajoni:

Zivsaimniecības pamati

Galvenās rūpnieciskās zivis Baltijas jūrā

Reņģe – *Clupea harengus membras* 

Populāciju struktūra:

- Rudenī nārstojošās (9 populācijas)
- Pavasarī nārstojošās (18 populācijas)

Krājuma vienības:

1. Rietumbaltijas (Rīgenas) reņģe
2. Centrālbaltijas reņģe
3. Rīgas līča reņģe
4. Botnijas jūras reņģe
5. Botnijas līča reņģe





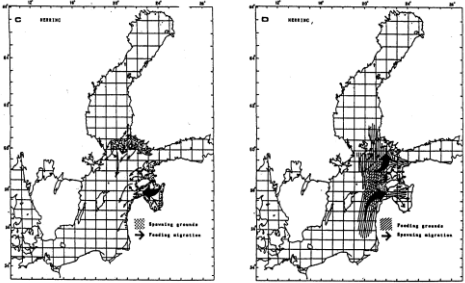
Fig. 6.1. The main populations (groups of populations) of the spring and autumn herring in the Baltic Sea. Spring herring populations: 1 = Bothnian Bay herring; 2 = Western Bothnian Sea herring; 3 = Eastern Bothnian Sea herring; 4 = Archipelago Sea herring; 5 = Eastern Gulf of Finland herring; 6 = Western Gulf of Finland herring; 7 = herring of the Stockholm-Vänerin Archipelago; 8 = Hålsjöarna herring; 9 = Gotland herring; 10 = Skagerrak - Vansjøen sea herring; 11 = Gulf of Riga herring; 12 = Kattegat herring; 13 = Ljunga - Kläppö sea herring; 14 = herring of the south coast of Sweden; 15 = Gulf of Gdansk herring; 16 = Riga herring; 17 = northwestern Baltic herring; 18 = Baltic Sea herring. Autumn herring populations: 1 = Bothnian Bay herring; 2 = Bothnian Sea herring; 3 = Gulf of Finland herring; 4 = herring of the east coast of Sweden; 5 = sea herring of the northern and middle part of the east coast; 6 = Gulf of Riga herring; 7 = Gulf of Gdansk herring; 8 = Bothnian herring; 9 = Gotland herring; 10 = herring off the Baltic Sea, Sound and southwestern Baltic Sea (constituting possibly of three separate units). After Hesth, 1923; Jensen, 1950; Popiel, 1955a; Östlund, 1961; Österve, 1989, etc.

Zivsaimniecības pamati

Galvenās rūpnieciskās zivis Baltijas jūrā


Reņģe Latvijas piekrastē: 

Izplatība un migrācijas:



Zivsaimniecības pamati

Galvenās rūpnieciskās zivis Baltijas jūrā

Reņģe Latvijas piekrastē: 

Izmantojamie zvejas rīki

Atklātās jūras zvejā:

- Pelaģiskie traļi
- Dvīņu traļi
- Bentiskie/grunts traļi

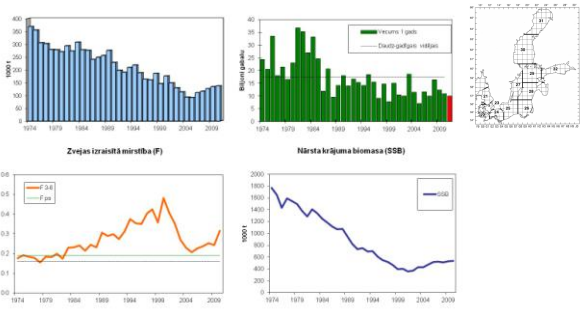
Piekrastes zvejā:

- Stāvvadi
- Reņģu tīkli (17 mm acs izmērs)

Zivsaimniecības pamati

Galvenās rūpnieciskās zivis Baltijas jūrā

Centrālbaltijas reņģe (ICES 25-29,32 zvejas apakšrajoni, bez Rīgas jūras līča):

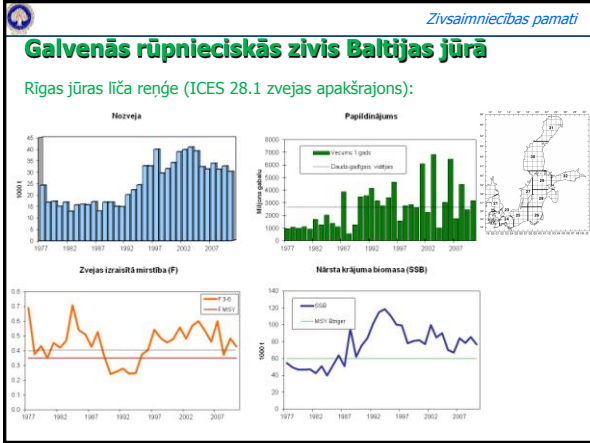


Nozveja (Catch): Shows a general decline from approximately 200,000 tons in 1974 to around 50,000 tons by 2000.

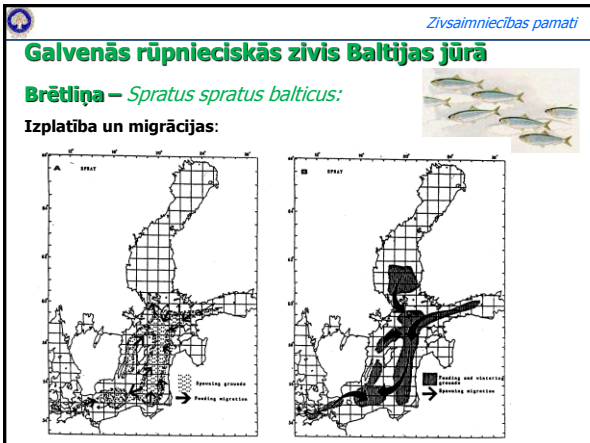
Papildinājums (Recruitment): Shows recruitment peaks around 1975, 1980, and 1995, with a significant drop in 2000.

Zvejas izrādītāja mērītība (F) (Effort): Shows an increasing trend in effort over the period, peaking around 1995.

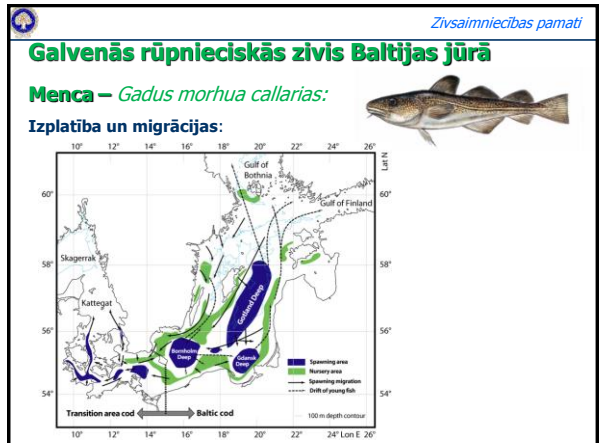
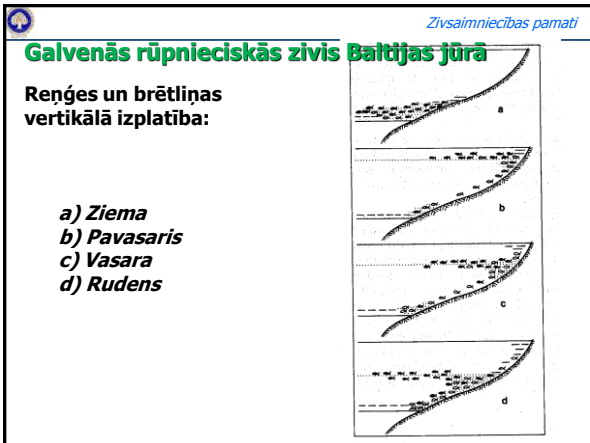
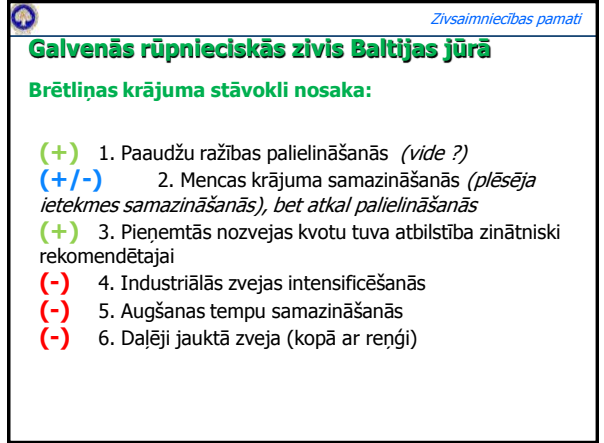
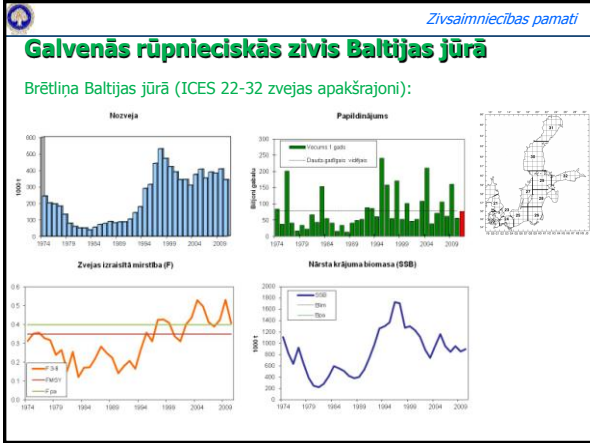
Nārsta krājuma biomasa (SSB) (Spawning Stock): Shows a steady decline from about 1800,000 tons in 1974 to approximately 400,000 tons by 2000.



- Zivsaimniecības pamati*
- ### Galvenās rūpnieciskās zivis Baltijas jūrā
- Centrālbaltijas reņģes krājuma samazināšanos nosaka:**
- (-) 1. Paaudžu ražības samazināšanās (*nārsta bars, nārsta apstākļi/piesārņojums*)
 - (-) 2. Pārzveja – pieņemto nozvejas kvotu neatbilstība zinātniski rekomendētajai (*papīra zivis*)
 - (-) 3. Industriālā zvejas intensificēšanās
 - (-) 4. Augšanas tempu samazināšanās
 - (-) 5. Daļēji jauktā zveja (kopā ar brētliņu)
- Rīgas jūras līča reņģes krājuma stāvokli nosaka:**
- (+) 1. Paaudžu ražības palielināšanās sakarā ar siltajām ziemām
 - (+) 2. Optimāla zvejas regulēšana (*tikai 2 valstīs*)
 - (-) 3. Augšanas tempu samazināšanās




- Zivsaimniecības pamati*
- ### Galvenās rūpnieciskās zivis Baltijas jūrā
- Brētliņa – *Spratus spratus balticus*:**
- Izmantojamie zvejas rīki:
- Atklātās jūras zvejā:**
- Pelaģiskie traļi
 - Dvīņu traļi
-



Zivsaimniecības pamati

Galvenās rūpnieciskās zivis Baltijas jūrā

Menca – *Gadus morhua callarias*:



Izmantojamie zvejas rīki:


Atklātās jūras zvejā:
 Žaunu tīkli
 Bentiskie traļi
 Pelāģiskie traļi
 Āķu jedas

Piekraustes zvejā:
 Tīkli
 Murdi
 Āķi / makšķerēšana

Zivsaimniecības pamati

Galvenās rūpnieciskās zivis Baltijas jūrā

Menca Baltijas jūrā (ICES 25-32 zvejas apakšrajoni):



Nozeveja

Papildinājums

Zvejas izraisītā mirstība (F)

Nārsta krājuma biomasa (SSB)

Zivsaimniecības pamati

Galvenās rūpnieciskās zivis Baltijas jūrā

Menca Baltijas jūrā (ICES 22-24 zvejas apakšrajoni):

Nozeveja

Papildinājums

Zvejas izraisītā mirstība (F)

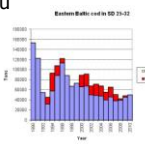
Nārsta krājuma biomasa (SSB)

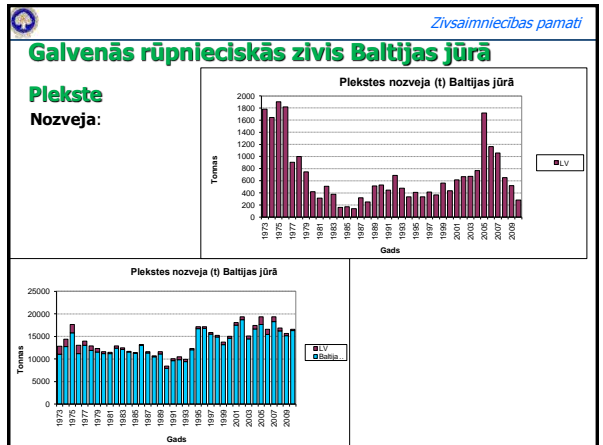
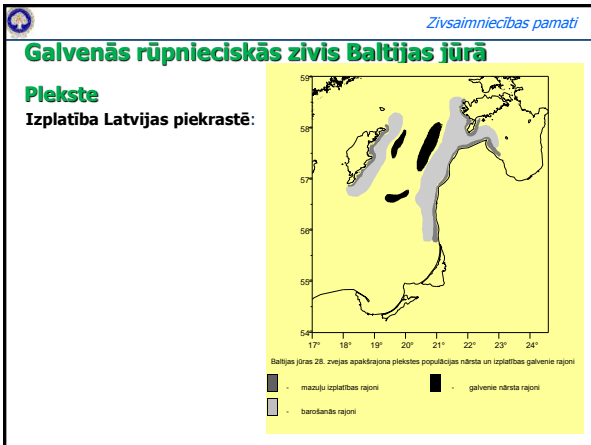
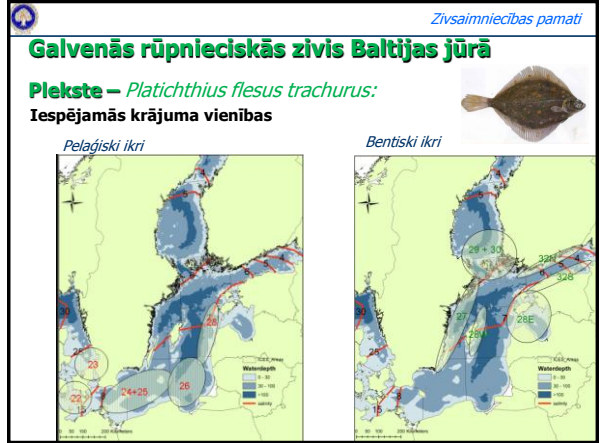
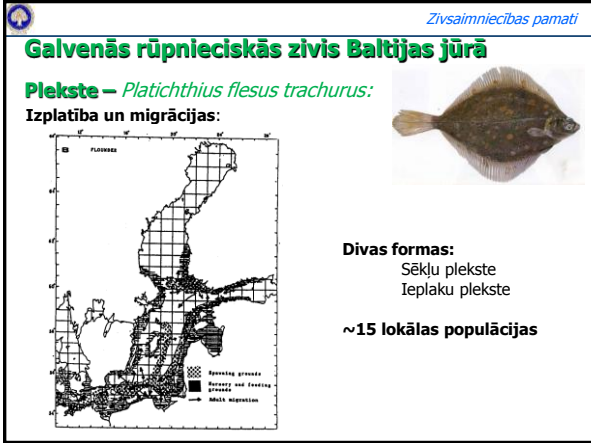
Zivsaimniecības pamati

Galvenās rūpnieciskās zivis Baltijas jūrā

Mencas krājuma kritisko stāvokli nosaka:

- (-) 1. Paaudžu ražības samazināšanās (zemais nārsta bars, nārsta apstākli/ūdeņu apmaiņa ar Ziemeļjūru)
- (-) 2. Pārzveja – pieņemto nozvejas kvotu neatbilstība zinātniski rekomendētajai
- (-) 3. Zvejas kvotas sadales problēmas (2 populācijas un 1 TAC) – līdz 2004.gadam
- (-) 4. Nelegālā zveja
- (-) 5. Augšanas tempu samazināšanās
- (+) 6. Zvejas regulēšanas tehnisko mēru intensificēšana (speciāla EK regula par Poliju)





Zivsaimniecības pamati

Galvenās rūpnieciskās zivis Baltijas jūrā

Plekste

Galvenie zvejas rīki:

- Jūras zveja**
 - Bentiskais tralis
- Piekrastes zveja**
 - Velkamais vads
 - Murds
 - Tikli (piezveja)
 - Āķi / makšķerēšana

Krājuma stāvoklis:

- ✓ Analītiska krājuma novērtējuma nav
- ✓ Populācijas neapdraudētas zemās tirgus vērtības dēļ

Zivsaimniecības pamati

Galvenās rūpnieciskās zivis Baltijas jūrā

Akmeņplekste – Psetta (Scophthalmus) maxima:

Izplatība Latvijas piekrastē:

Ģenētiski 1 populācija Baltijas jūrā, bet var būt daudzas lokālas populācijas/bari, kuras neveic tālākas par 30km migrācijas

Attēls 3. Baltijas jūras 28. zvejas apakšrajona akmeņplekstes plekstes populācijas izplatība un zvejas galvenie rajoni Latvijas ekonomiskajā zonā

• mazu izplatības rajoni ■ galvenie zvejas rajoni
■ barotāņu rajoni

Zivsaimniecības pamati

Galvenās rūpnieciskās zivis Baltijas jūrā

Akmeņplekste

Nozveja:

Zvejas rīki:
Lielacu žaunu tīkli

Krājuma stāvoklis:

- ✓ Analītiska krājuma novērtējuma nav
- ✓ Sakarā ar augsto tirgus vērtību atsevišķas populācijas pārzejotas

Zivsaimniecības pamati

Galvenās rūpnieciskās zivis Baltijas jūrā

Lasis – Salmo salar:

Zivsaimniecības pamati

Galvenās rūpnieciskās zivis Baltijas jūrā

Lasis:

- ❖ Latvijā laša nārsts ir novērots 10 upēs. Galvenās upes ir Salaca, Gauja, Venta un to pietekas
- ❖ Dabisko smoltu – viengadīgo vai divgadīgo lašu mazuli, kuri migrē uz jūru - produkcija gadā vērtējama ap 80 tūkst. gabalu
- ❖ Papildus ~ 900 tūkst mākslīgi pavairoto smoltu tiek izlaists upju grīvu rajonos
- ❖ Terminālā zveja Daugavā
- ❖ EK lašu rīcības plāns



Homings !!!

Zivsaimniecības pamati

Galvenās rūpnieciskās zivis Baltijas jūrā

Lasis

Dabiskā nārsta upes ->

Latvijā (10 upes):

1. Salaca
2. Gauja
3. Daugava
4. Venta
5. Užava
6. Irbe
7. Bārta
8. Saka
9. Vitrupe
10. Pēterupe

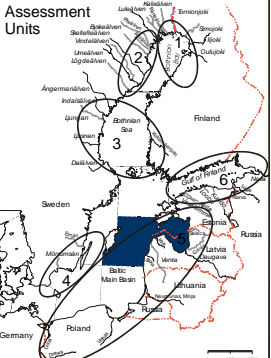


Zivsaimniecības pamati

Galvenās rūpnieciskās zivis Baltijas jūrā

Lasis

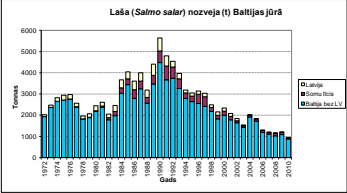
~ 75 % no nozvejotajiem lašiem Baltijas jūrā ir mākslīgi pavairotie Lašu rīcības programma



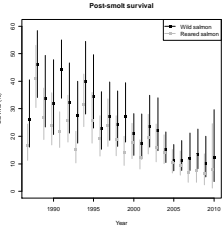
Zivsaimniecības pamati

Galvenās rūpnieciskās zivis Baltijas jūrā

Lasis

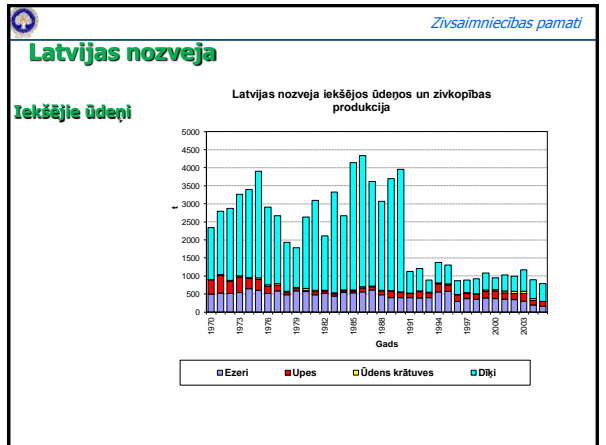
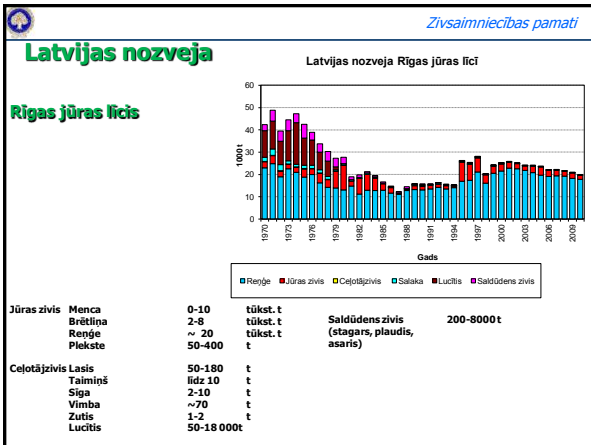
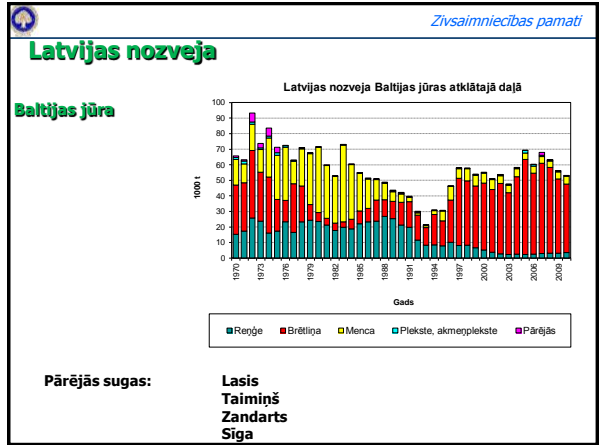
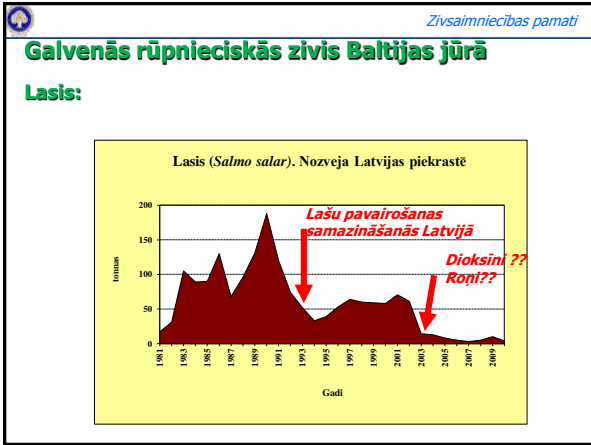


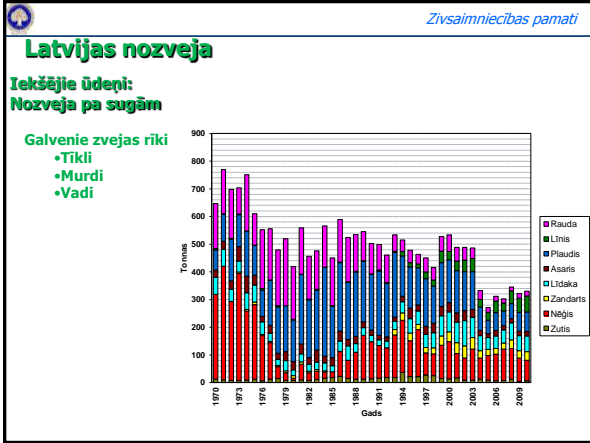
Laša (Salmo salar) nozveja (t) Baltijas jūrā



Post-smolt survival

Problēmas:
Post-smoltu izdzīvošana
Ropu ietekme
Pārzvejas – Polija??





- Zivsaimniecības pamati
- ## Latvijas nozveja
- Īpatnības nozveju struktūrā Latvijas iekšējos ūdeņos:**
- 1) Galvenās sugas: *plaudis, rauda, asaris, līdaka, līnis, karūsa un nēģis – upēs*
 - 2) Karpveidīgo zivju nozvejas stabilitāte vai palielināšanās => *eutrofikācijas ietekmes*
 - 3) Asarveidīgo zivju nozveju īpatsvara samazināšanās => *pārveža (?)*
 - 4) Vērtīgo (ceļotājzivju) nozveju kritums => *pārveža, hidrotehniskās būves*
 - 5) Vai mums nepieciešama meleoratīvā zveja?

Zivsaimniecības pamati

Galvenās rūpnieciskās zivis iekšējos ūdeņos

Nēģis – *Lampetra fluviatilis*:

- ❖ Latvijā konstatēts ~40 upēs, bet zveja noris 17 upēs
- ❖ Barošanās periodā uzturas Baltijas jūrā un Rīgas jūras līcī
- ❖ Populāciju krājuma stāvoklis tiek kontrolēts, veicot kāpuru – rūpnīku uzskaiti, kā arī veicot rūpniecisko lomu analīzi
- ❖ Kāpuru mākslīgā pavairošana



